

МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

МОЛОДИХ УЧЕНИХ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

ПРИСВЯЧЕНА 80-РІЧЧЮ ЛДУФК ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

ІННОВАЦІЇ, ГОСТИННІСТЬ, ТУРИЗМ: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА

ЗБІРНИК

21.05.2026

УДК 338.48:364-322

Ольга Стефанюк
студент спеціальності «туризм»
Науковий керівник: **Мирослава Данилевич**
д-р пед. наук, професор
завідувач кафедри туризму
Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського

СОЦІАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВОЛОНТЕРСЬКОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Вступ. У сучасних умовах туризм дедалі частіше виконує не лише рекреаційну, а й соціальну функцію, пов'язану з підтримкою громад, солідарністю та сталим розвитком. Одним із таких проявів є волонтерський туризм, що поєднує подорож із добровільною участю у суспільно корисній діяльності [1; 2].

В умовах війни, гуманітарних криз, вимушеного переміщення населення та потреби у відновленні територій волонтерський туризм набуває особливої актуальності. Він може виступати формою соціально відповідальних подорожей, інструментом громадської участі та засобом підтримки місцевого населення [3; 4].

Мета – розкрити суспільну значущість волонтерського туризму в умовах сучасних викликів та окреслити можливості його використання для підтримки місцевих громад, розвитку соціальної відповідальності й оновлення туристичної практики.

Результати дослідження. Волонтерський туризм є одним із сучасних форматів соціально відповідального туризму. Його особливість полягає у поєднанні туристичної мобільності з добровільною допомогою громадам, природним територіям, культурним об'єктам або вразливим групам населення. На відміну від традиційної туристичної подорожі, волонтерська поїздка передбачає активну участь людини у суспільно значущій діяльності, що створює користь не лише для самого туриста, а й для приймаючої спільноти [2].

Соціальний потенціал волонтерського туризму проявляється у підтримці місцевих громад, посиленні соціальної згуртованості та розвитку культури взаємодопомоги. Волонтери можуть долучатися до відновлення об'єктів, організації дозвілля для дітей і молоді, допомоги внутрішньо переміщеним особам, екологічних ініціатив, культурних і просвітницьких заходів. Такий формат подорожей формує зв'язки між туристами, місцевими мешканцями, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування [1; 4].

Важливим аспектом волонтерського туризму є його виховний і ціннісний вплив. Участь у волонтерських подорожах сприяє розвитку відповідальності, емпатії, толерантності, комунікативності та готовності до взаємодопомоги. Для молоді такий формат має особливе значення, оскільки поєднує пізнання нових територій із практичним досвідом соціальної участі.

В українському контексті волонтерський туризм набуває особливої актуальності в умовах війни та післявоєнного відновлення. Сучасні дослідження засвідчують, що туристична сфера в Україні трансформується, розширюючи свої функції за межі рекреації. Перспективними можуть бути участь у відновленні туристичної та соціальної інфраструктури, допомога громадам, екологічні акції, підтримка музеїв, природних парків, молодіжних центрів, а також програм для дітей, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, інших вразливих категорій населення [3; 4].

Водночас розвиток волонтерського туризму потребує належної організації. Такі поїздки мають ґрунтуватися на реальних потребах приймаючої громади, етичній взаємодії, партнерстві з місцевими організаціями, попередній підготовці учасників і чіткому розумінні очікуваних результатів. Особливого значення набувають безпека, координація дій, відповідальність організаторів і повага до гідності людей, яким надається допомога.

Висновки. Волонтерський туризм поступово набуває значення особливої форми подорожей, у якій туристична мобільність поєднується з реальною допомогою, громадською участю та соціальною згуртованістю. В умовах війни, гуманітарних криз і потреби у відновленні територій цей напрям може стати важливим інструментом підтримки громад, залучення молоді до суспільно

корисної діяльності та формування відповідального ставлення до подорожей. Для України розвиток волонтерського туризму є перспективним не лише з погляду розширення туристичної пропозиції, а й як спосіб посилення соціальної ролі туризму, активізації громадянської участі та популяризації цінностей взаємодопомоги, сталості й відповідальності.

Ключові слова: волонтерський туризм, соціальна відповідальність, місцеві громади, сучасні виклики, сталий розвиток.

Список використаних джерел:

1. Прилуцький А., Стойка В. Солідарний та волонтерський туризм як перспективні види внутрішнього туризму в Україні в сучасних умовах. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 9(9). С. 1263–1275. https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9(9)-1263-1275.

2. Avolio B., Prados-Peña M. B., Pardo E. Volunteer Tourism: A Systematic Literature Review. *SAGE Open*. 2024. Vol. 14, No. 2. https://doi.org/10.1177/21582440241260924.

3. Gill C., Kenworthy A. L. Leading in response to crisis: Business war volunteer tourism. *Annals of Tourism Research*. 2025. Vol. 112. Article 103952. https://doi.org/10.1016/j.annals.2025.103952.

4. Tomej K., Bilynets I. Large-scale tourism transformations through regeneration: A living systems perspective on tourism developments in Ukraine during the war. *Annals of Tourism Research*. 2024. Vol. 109. Article 103856. https://doi.org/10.1016/j.annals.2024.103856.